

MOMENTUL ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Veaceslav Pînzari

Universitatea de Stat „Alec Russo”, Republica Moldova

Résumé. La connaissance du moment où les actes juridiques commencent ou cessent à produire des effets, est très importante de plusieurs perspectives. Voila pourquoi l'établissement de la part de l'autorité législative mais aussi l'abord de la doctrine de celui-ci, doivent être faits avec beaucoup de jugement puisque l'emploi incorrect du moment, donné peut mener aux conséquences des plus graves.

Cunoașterea momentului din care actele juridice încep să-și producă efectele sau încetează a le mai produce este foarte importantă din mai multe perspective, de aceea stabilirea de către legiuitor, dar și abordarea de către doctrină a acestuia trebuie făcută cu multă rațiune și chibzuință, deoarece stabilirea sau aplicarea greșită a momentului dat pot duce la consecințe dintre cele mai grave.

În ceea ce privește momentul încheierii căsătoriei, în legislația Republicii Moldova, acesta este stabilit, potrivit dispozițiilor alin. 2 al art. 9, *Cod.fam.*, după cum urmează: „Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei la organele de stare civilă.” În opinia noastră, această dispoziție legală este extrem de nereușită din mai multe considerente, pe care vom încerca să le analizăm pe parcursul acestui demers științific. La început, vom analiza unele aspecte ale condițiilor de formă la căsătorie pentru a putea trece nemijlocit pe parcurs la analiza momentului încheierii căsătoriei în legislația familială a țării noastre.

Astfel, încheierea unei căsătorii valabile presupune îndeplinirea unor condiții de fond și de formă, precum și lipsa impedimentelor sau a piedicilor pentru încheierea acesteia. *Codul familiei al Republicii Moldova*, dar și *Legea privind actele de stare civilă*¹ reglementează expres modul și condițiile de formă la încheierea căsătoriei. Aceste condiții de formă constau din două etape:

¹ *Legea* (nr. 100-XV din 26 aprilie 2001) *privind actele de stare civilă*, „M.Oficial al Republicii Moldova”, nr. 97–99 din 17 august 2001.

1) formalități prealabile încheierii actului juridic al căsătoriei;

2) formalități concomitente celebrării încheierii actului dat.

Prin reglementarea acestor formalități se obține realizarea următoarelor obiective importante²: a) *se asigură îndeplinirea condițiilor de fond și a lipsei impedimentelor la încheierea căsătoriei*; b) *se asigură recunoașterea publică a căsătoriei*; c) *se asigură dovada căsătoriei*.

1. FORMALITĂȚILE PREALABILE ÎNCHEIERII ACTULUI JURIDIC AL CĂSĂTORIEI³

În conformitate cu art. 9, al. 1, *Cod.fam.*: „Încheierea căsătoriei are loc la organele de stare civilă.” Cei ce doresc să se căsătorească depun personal o declarație în acest sens la unul din organele de stare civilă, indicate în art. 10 din *Cod.fam.*, adică la organele de înregistrare a actelor de stare civilă de la domiciliul uneia dintre persoanele care încheie căsătoria sau al părinților lor⁴ și prezintă actele ce le atestă identitatea. Declarația în formă scrisă se depune personal de către viitorii soți la organul de stare civilă. În declarație, aceștia trebuie să confirme că pentru încheierea căsătoriei nu există piedicile prevăzute de art. 15 din *Cod.fam.*, să indice a câta oară se căsătorește fiecare dintre ei, câți copii au, precum și numele pe care doresc să-l poarte după încheierea căsătoriei. Organul de stare civilă care a primit declarația este obligat să aducă la cunoștința celor ce doresc să se căsătorească condițiile și modul de înregistrare a încheierii căsătoriei.

Organul de stare civilă care a primit declarația este obligat să se încredințeze că cei ce doresc să se căsătorească sunt reciproc informați despre starea sănătății lor, precum și să le explice drepturile și îndatoririle lor ca viitori soți și părinți și să-i prevină asupra răspunderii ce o poartă pentru tănuirea împrejurărilor care împiedică încheierea căsătoriei. Dacă persoanele care doresc să se căsătorească au copii comuni, li se explică modul de completare a mențiunilor cu privire la nașterea copiilor, cu datele despre tatăl copiilor⁵.

² „Condițiile de formă impuse de lege la încheierea căsătoriei nu sunt un scop în sine, ci urmăresc respectarea condițiilor de fond și verificarea respectării inexistenței impedimentelor la căsătorie, asigurându-se totodată recunoașterea publică și dovada căsătoriei” (Al. Bacaci, C. Hageanu, V. Dumitrache, *Dreptul familiei*, București, Edit. A BECK, 1999, p. 28).

³ După cum susțin autorii în materie, „reglementarea formalităților anterioare căsătoriei este făcută în considerarea mai multor scopuri: a) de a asigura consimțământul liber al celor ce vor să se căsătorească, aceștia trebuind să-și exprime voința de a se căsători în fața autorității de stat competente; b) de a informa pe delegatul stării civile asupra statutului civil al viitorilor soți, care, pe baza acestor informații, va verifica dacă sunt îndeplinite condițiile de fond și lipsa impedimentelor la căsătorie; c) de a aduce la cunoștința terților încheierea căsătoriei proiectate și de a pune în mișcare, dacă este cazul, opozițiile la căsătorie” (I. P. Filipescu, A. I. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei*, București, Edit. ALL BECK, 2002, p. 29).

⁴ În același sens, art. 32, alin. 1 al *Legii privind actele de stare civilă* prevede: „Căsătoria se încheie de către organul de stare civilă în a cărui rază teritorială domiciliază unul dintre viitorii soți sau părinții acestora.”

⁵ A se vedea art. 31, 32, 33 și 34 ale *Legii privind actele de stare civilă*.

După primirea declarației, organul de stare civilă fixează, cu consimțământul celor ce se căsătoresc, ziua și ora înregistrării căsătoriei, fapt despre care se face o însemnare pe declarație.

Conform dispozițiilor art. 34, alin. 5 al *Legii privind actele de stare civilă*, „La dorința viitorilor soți, căsătoria se oficiază în mod solemn”. În privința acestei din urmă dispoziții legale, dorim să ne expunem câteva idei. Astfel, după cum susțin autorii în materie, „solemnitatea încheierii căsătoriei rezultă din următoarele: 1) căsătoria se încheie în fața unei anumite autorități; 2) căsătoria se încheie într-un anumit loc; 3) căsătoria se încheie în prezența efectivă și concomitentă a viitorilor soți, care trebuie să-și exprime personal consimțământul; 4) căsătoria trebuie încheiată în astfel de condiții încât să permită oricărei persoane să asiste (publicitatea încheierii căsătoriei). Publicitatea căsătoriei urmează a fi înțeleasă în sensul că o căsătorie trebuie încheiată în astfel de condiții încât să permită oricărei persoane să asiste...”⁶.

Așadar, în opinia noastră, căsătoria este un act juridic solemn indiferent dacă aceasta o doresc sau nu viitorii soți, iar oficierea încheierii acesteia reprezintă o procedură la fel de solemnă. În ceea ce privește atmosfera sau ambianța încheierii căsătoriei, aceasta poate fi înfăptuită într-o ceremonie festivă, somptuoasă, sau într-una fără mult fast. Anume, cu privire la acest aspect al încheierii căsătoriei, în opinia noastră, se pot pronunța soții în conformitate cu dispozițiile art. 34, alin. 5 al *Legii privind actele de stare civilă*, în sensul că declară dacă doresc să încheie căsătoria într-o ceremonie festivă sau nu, și credem că anume la aceasta s-a referit legiuitorul în prevederea legală dată.

Din dispozițiile *Codului familiei* și ale *Legii privind actele de stare civilă* vedem că declarația de căsătorie trebuie să cuprindă: a) *datele despre cei care se căsătoresc: numele până la căsătorie, numele după încheierea căsătoriei, prenumele, data nașterii, locul nașterii, naționalitatea, cetățenia, activitatea economică, studiile, starea familială, domiciliul permanent*; b) *date despre copiii minori*; c) *declarația că nu există piedicile pentru încheierea căsătoriei indicate de art. 15 din Cod.fam.*; d) *manifestarea neîndoielnică a voinței declaranților de a se căsători*; e) *indicarea organului de stare civilă care încheie căsătoria și a locului unde urmează să se încheie căsătoria*; f) *ziua și ora încheierii căsătoriei*.

La declarație trebuie să se anexeze certificatele medicale care să ateste trecerea examenului medical de către viitorii soți, certificate prin care se consideră că se realizează condiția de fond a comunicării reciproce a stării sănătății între aceștia⁷. Declarația de căsătorie se face numai în formă scrisă, se semnează de

⁶ I. P. Filipescu, A. I. Filipescu, *op. cit.*, p. 35.

⁷ După cum am menționat și cu alte ocazii, în opinia noastră, comunicarea stării sănătății trebuie realizată prin aducerea la cunoștința ambilor viitori soți, de către medicul de la cabinetul de planificare familială, a rezultatelor examenului medical la care sunt supuși aceștia înainte de încheierea căsătoriei. Considerăm că prin aceasta nu se încalcă dreptul la confidențialitatea medicală, dacă ne gândim la importanța actului căsătoriei pentru viitorii soți, dar și pentru societate, și la faptul că o condiție de fond esențială și generală la încheierea căsătoriei este comunicarea reciprocă a stării sănătății de către viitorii soți, condiție care nu se poate efectiv realiza decât dacă aceștia vor cunoaște adevărata stare a sănătății fiecăruia dintre ei nu din spusele lor, ci dintr-o sursă autorizată, care este medicul în cauză.

viitorii soți și de delegatul de stare civilă. La declarație se mai anexează certificatele de naștere și actele de identitate ale viitorilor soți și, după caz, dovezile privind desfacerea sau încetarea căsătoriei, precum și decizia privind reducerea vârstei matrimoniale, în condițiile art. 14 din Cod.fam.⁸

2. FORMALITĂȚILE CONCOMITENTE ÎNCHEIERII ACTULUI JURIDIC AL CĂSĂTORIEI. PROCEDURA ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI

Potrivit dispozițiilor art. 12 din Cod.fam., încheierea căsătoriei are loc după expirarea unui termen de cel puțin o lună, după ce persoanele care doresc să se căsătorească au depus la organul de stare civilă cererea de căsătorie. În conformitate cu art. 35, alin.1 al *Legii privind actele de stare civilă*, „Încheierea căsătoriei se face în termen de o lună de la data depunerii declarației de căsătorie”.

Din analiza acestor dispoziții legale vedem că între ele există o neconcordanță, care rezultă din faptul că, potrivit *Codului familiei*, termenul care trebuie să treacă din momentul depunerii declarației de căsătorie până în momentul încheierii acesteia nu trebuie să fie mai mic de o lună, cu unele excepții, iar potrivit *Legii privind actele de stare civilă*, încheierea căsătoriei trebuie făcută înăuntrul acestui termen de o lună. În practică, căsătoriile se încheie după expirarea termenului de o lună din momentul depunerii declarației de căsătorie, termen care este stabilit pentru a verifica seriozitatea intenției viitorilor soți de a se căsători și oferă posibilitate persoanelor interesate să declare impedimentele la căsătorie existente între declaranți⁹.

În unele cazuri, dacă există motive întemeiate, la rugămintea persoanelor care doresc să se căsătorească, acest termen poate fi redus de către șeful oficiului de stare civilă¹⁰. Astfel, în cazul constatării unei situații excepționale (pericol pentru viață, graviditate, nașterea copilului etc.), căsătoria poate fi încheiată în ziua depunerii declarației. De asemenea, în anumite situații, șeful oficiului de stare civilă poate prelungi termenul de o lună, dar acesta nu poate fi mai mare de două luni din momentul depunerii declarației de căsătorie¹¹.

⁸ Art. 34 al *Legii RM privind actele de stare civilă*.

⁹ Л. М. Пчелинцева, *Комментарий к семейному Кодексу Российской Федерации*, 2-е издание, Москва, Изд. Норма, 2002, ст. 62–63.

¹⁰ Legislația României, art. 29 din *Legea* nr. 119 din 1996 prevede: „Căsătoria se încheie în 10 zile în care se cuprind data când s-a făcut declarația de căsătorie și ziua încheierii căsătoriei.” Acest termen dă posibilitate viitorilor soți să reflecteze asupra actului pe care-l vor încheia și dă posibilitate persoanelor interesate să facă opunerile la căsătorie, dacă aceasta se dorește a fi încheiată cu nerespectarea condițiilor de fond prevăzute de lege. Dacă există unele situații excepționale (viitorul soț urmează a pleca la studii sau în misiune în străinătate în intervalul celor 10 zile), se poate acorda o dispensă de termen, căsătoria fiind încheiată înăuntrul termenului de 10 zile.

¹¹ Legiuitorul moldovean nu stabilește expres care sunt cauzele ce ar determina prelungirea acestui termen de către delegatul de stare civilă, dar se consideră că asemenea situații sunt, de exemplu: aflarea unuia dintre viitorii soți la tratament într-o instituție medicală ca urmare a unei boli grave; necesitatea unei perioade de timp pentru verificarea existenței impedimentelor la căsătorie între viitorii soți etc.

La solicitarea viitorilor soți, organele de înregistrare a actelor de stare civilă asigură atmosfera festivă, fastuoasă, solemnă la înregistrării căsătoriei.

2.1. LOCUL ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI

Potrivit art. 32 al *Legii privind actele de stare civilă*, încheierea căsătoriei se face la organele de înregistrare a actelor de stare civilă de la domiciliul uneia dintre persoanele care încheie căsătoria sau al părinților lor. Prin aceste dispoziții legale, credem că se stabilesc atât localitatea unde se va încheia căsătoria – „*la domiciliul uneia din persoanele care încheie căsătoria sau al părinților lor*”, cât și locul încheierii efective a acesteia, adică „*la organele de înregistrare a actelor de stare civilă*”, prezumându-se, după părerea noastră, sediul acestora.

Potrivit dispozițiilor art. 32, alin. 2 din *Legea* sus menționată, „Căsătoria se poate încheia în afara sediului organului de stare civilă (acasă, la spital etc.) dacă, din motive temeinice, unul dintre viitorii soți se află în imposibilitate de a se prezenta personal la organul de stare civilă. Locul unde s-a încheiat căsătoria (cu adresa concretă), precum și motivele se vor indica în actul de căsătorie la rubrica «Mențiuni».”

2.2. MOMENTUL ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI¹²

La expirarea termenului, în ziua fixată, delegatul de stare civilă procedează în felul următor: a) *identifică viitorii soți*; b) *constată că sunt îndeplinite condițiile de fond și că nu există impedimente la căsătorie*; c) *constată că nu există opoziții la căsătorie*; d) *constată dacă persoanele care se căsătoresc își dau consimțământul reciproc de a încheia căsătoria*; e) *declară căsătoria încheiată în baza consimțământului viitorilor soți*; f) *în registrul actelor de căsătorie se înscrie textul actului de căsătorie, care se semnează de soți, de martori, dacă sunt, și de cel ce oficiază încheierea căsătoriei*¹³; g) *face mențiuni în actele de identitate ale soților*

¹² „Momentul încheierii căsătoriei este acela în care ofițerul de stare civilă îi declară pe viitorii soți căsătoriți. În legislația mai multor țări momentul încheierii căsătoriei este identic cu cel din dreptul român, sunt însă și legislații care prevăd ca moment al încheierii căsătoriei să fie înregistrarea acesteia, fie semnarea actului de căsătorie” (I. Albu, *Dreptul familiei*, București, Edit. Didactică și Pedagogică, 1975, p. 78).

¹³ Potrivit art. 36 din *Legea privind actele de stare civilă*: „(1) În actul de căsătorie se înscriu: a) data întocmirii actului și numărul de ordine al acestuia; b) denumirea organului de stare civilă care a înregistrat căsătoria; c) numele de familie până la și după căsătorie, prenumele, data și locul nașterii, domiciliul fiecăruia dintre soți; d) datele (numele și prenumele) privind părinții viitorilor soți; e) date privind încetarea căsătoriei precedente – dacă declaranții au fost căsătoriți anterior; f) datele de identificare ale actelor de identitate ale declaranților; g) seria și numărul certificatului de căsătorie eliberat. (2) În actul de căsătorie pot fi incluse, după caz, și alte date privind declaranții.”

despre încheierea căsătoriei și eventuala schimbare a numelui unuia sau a ambilor soți; h) eliberează soților certificatul de căsătorie¹⁴.

În actele de identitate ale persoanelor care s-au căsătorit se fac mențiuni cu privire la încheierea căsătoriei, indicându-se numele de familie, prenumele și anul nașterii celuilalt soț, numărul actului de căsătorie și locul înregistrării căsătoriei, în condițiile art. 38 al *Legii privind actele de stare civilă*.

Din cele menționate până acum, rezultă că momentul încheierii căsătoriei este cel în care viitorii soți își dau consimțământul la căsătorie, iar delegatul de stare civilă constată existența acestuia și îi declară căsătoriți, și nu ziua sau momentul înregistrării căsătoriei. Înregistrarea căsătoriei nu reprezintă un element constitutiv al acesteia și deci nu este o condiție de valabilitate, ci o cerință pentru dovedirea ei, astfel încât momentul încheierii căsătoriei este acela în care soții își dau consimțământul și nu acela în care aceasta se înregistrează¹⁵.

Specialiștii în domeniu din România susțin acest punct de vedere, argumentându-l în felul următor: „Dacă o căsătorie nu a fost înregistrată, deoarece întocmirea actului de căsătorie în registrul de stare civilă a fost omisă, căsătoria nu este din această cauză nulă, existând posibilitatea întocmirii ulterioare a actului de căsătorie.”¹⁶ Tot în acest sens, instanțele judecătorești din România au decis că nesemnarea actului de căsătorie nu poate atrage nulitatea ei, deoarece actul dat constituie numai o cerință de probă, iar nu de validitate a căsătoriei¹⁷.

Autorii ruși în această materie susțin că drepturile și obligațiile soților apar din momentul înregistrării actului căsătoriei la organele de stare civilă¹⁸, deși art. 10, punctul 2 din *Codul familiei al Federației Ruse* prevede, ca de altfel și *Codul familiei al Republicii Moldova* în alin. 2 al art. 9, că „drepturile și obligațiile soților apar din ziua înregistrării actului căsătoriei la organele de stare civilă”. Deși, potrivit opiniei acestora, căsătoria se consideră încheiată din momentul înregistrării ei în forma și condițiile prevăzute de lege¹⁹, opinie care poate fi acceptată, legislația stabilește că o căsătorie se consideră încheiată din ziua înregistrării ei, astfel, considerăm că nu trebuie pus un semn de identitate între „momentul înregistrării actului căsătoriei” și „ziua înregistrării acestuia”. Acești autori își argumentează poziția prin aceea că relațiile de familie apar dintr-un act juridic – acordul părților, care trebuie înregistrat la organele de stare civilă.

¹⁴ Conținutul certificatului de căsătorie este prevăzut de art. 37 din legea sus menționată, după cum urmează: „În certificatul de căsătorie se înscriu: a) numele de familie până la și după căsătorie, prenumele, data și locul nașterii fiecăruia dintre soți; b) data înregistrării căsătoriei și numărul actului întocmit; c) denumirea organului de stare civilă care a înregistrat căsătoria; d) data eliberării certificatului de căsătorie; e) denumirea organului care a eliberat certificatul.”

¹⁵ Al. Bacaci ș.a., *op.cit.*, p. 32.

¹⁶ A se vedea: I. P. Filipescu, *Tratat de dreptul familiei*, București, Edit. ALL, 1996, p. 36;

¹⁷ Apud Al. Bacaci ș.a., *op. cit.*, p. 36.

¹⁸ A se vedea Л. М. Пчелинцева, *op. cit.*, p. 58.

¹⁹ М. В. Антокольская, *Семейное право*, Москва, Изд. Юристъ, 1996, ст. 118; А. М. Нечаева, *Семейное право*, курс лекций, Москва, Изд. Юристъ, 1998, ст. 99–102.

Înregistrarea consimțământului în forma prevăzută de lege intră în conținutul acestui act juridic și nu este unul independent. Poziția autorilor citați mai este argumentată și prin faptul că legiuitorul din Rusia, instituind obligativitatea înregistrării unor anumite categorii de acte juridice ale căror efecte apar doar ca urmare a înregistrării încheierii acestora în forma expres prevăzută de lege, include în categoria lor și actul juridic al căsătoriei. De aici, art. 10, punctul 2 din *Codul familiei al Federației Ruse* instituie regula potrivit căreia drepturile și obligațiile soților apar din ziua înregistrării actului căsătoriei în registrele stării civile, cu toate că autorii susțin că acestea apar, după cum am menționat anterior, din momentul înregistrării actului dat. Deci, în ceea ce privește momentul încheierii căsătoriei, legislația Federației Ruse prevede că acesta coincide cu ziua înregistrării actului dat, cu toate că mare parte a doctrinei ruse îl consideră ca fiind acela al înregistrării actului juridic în cauză în registrele stării civile.

Susținem parțial acest punct de vedere deoarece, în primul rând, considerăm că nu trebuie pus un semn de identitate între „momentul înregistrării actului căsătoriei” și „ziua înregistrării acestuia”, greșeală care, în opinia noastră, se comite atât de către legiuitorul din Rusia, cât și de către cel din Moldova, iar în al doilea rând susținem că la fel ca și în cazul celorlalte acte juridice, și în cazul actului juridic al căsătoriei determinantă este voința juridică a părților, acordul de voință al lor îndreptat spre a da naștere unei situații juridice noi, raporturi care sunt urmate de anumite efecte juridice; ca atare, considerăm că momentul când viitorii soți își dau consimțământul la încheierea căsătoriei în fața delegatului de stare civilă și acesta constată existența lui declarându-i soț și soție este cel al încheierii căsătoriei.

Din cele menționate anterior, rezultă că delegatul de stare civilă la încheierea căsătoriei constată mai întâi existența consimțământului viitorilor soți de a încheia căsătoria și numai apoi face notificarea existenței acestuia în actul de căsătorie, urmând să completeze în registrul de stare civilă textul actului și să elibereze soților certificatul de căsătorie.

Având în vedere consecutivitatea tuturor acțiunilor viitorilor soți până la încheierea căsătoriei și ale delegatului de stare civilă în timpul oficierei înregistrării acesteia, constatăm că persoanele care doresc să se căsătorească depun o declarație în care își exprimă dorința de a se căsători, iar apoi, în ziua înregistrării căsătoriei, prin răspunsul afirmativ la întrebarea delegatului stării civile dacă doresc să se căsătorească, consimt la încheierea actului juridic dat. Practic, acesta este momentul încheierii căsătoriei, adică momentul când se întâlnesc acordurile de voință ale părților actului juridic dat, formându-se consimțământul. Ceea ce urmează, adică înregistrarea în registrele stării civile a acestui consimțământ, este, în opinia noastră, o subliniere solemnă a importanței acestei manifestări de voință ce dă naștere unei situații noi pentru tinerii căsătoriți, care din acest moment vor avea o nouă stare civilă, un nou statut social.

Desigur, efectele căsătoriei nu se vor putea produce decât după încheierea în forma solemnă, cerută de lege, a actului căsătoriei, după cum prevede și art. 9, alin. 2, *Cod.fam.* Însă, chiar dacă legislația Republicii Moldova apreciază momentul încheierii căsătoriei ca fiind ziua înregistrării actului dat, acesta, după cum am argumentat mai sus, la momentul înregistrării este deja încheiat, deoarece determinante la încheierea actelor juridice sunt voința juridică și consimțământul ca parte a acestei voințe²⁰, care este deja dat de către cei ce se căsătoresc la momentul înregistrării căsătoriei în actele stării civile. Supunem criticii formularea: „drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei...”, iar asta din mai multe considerente. Astfel, potrivit *Dicționarului explicativ* (DEX) al limbii române, prin substantivul „zi” putem înțelege: „un interval de timp cuprins între răsăritul și apusul Soarelui; timpul cât Soarele rămâne deasupra orizontului; interval de timp de 24 de ore, corespunzător unei rotații a Pământului în jurul axei sale.”²¹ Dacă se are în vedere unul din aceste sensuri, trebuie să remarcăm că organele de stare civilă nu au programul de lucru nici „de la răsăritul și până la apusul Soarelui”, nici „cât Soarele rămâne deasupra orizontului” și, în niciun caz, „timp de 24 de ore”. Astfel, considerăm că legiuitorul moldovean trebuia să indice mai exact care este totuși momentul din care soții dobândesc drepturile și obligațiile unor persoane căsătorite, pentru a evita interpretările dubioase ale conținutului articolului dat (s.n. – V.P.).

În concluzie, considerăm că art. 9, alin. 2, *Cod.fam. al Republicii Moldova* ar putea avea următorul conținut: „Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din momentul când delegatul de stare civilă care oficiază încheierea căsătoriei constată îndeplinirea condițiilor cerute de lege pentru validitatea acesteia și-i declară soț și soție.”

²⁰ Tr. Ionașcu, E. Barasch, *Teoria și practica litigiilor precontractuale*, București, Edit. Academiei, 1962, p. 263.

²¹ Academia Română – Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a 4-a, București, Edit. Univers Enciclopedic, 1998, p. 1187.